

Miejsce
na naklejkę

MHM-P1_1P-091

**PRÓBNY EGZAMIN
MATURALNY
Z HISTORII MUZYKI
POZIOM PODSTAWOWY**

**STYCZEŃ
ROK 2009**

Czas pracy 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 19 stron i płytę z nagraniami. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Arkusz zawiera 30 zadań. Do zadań nr 15 i 16 dołączone są przykłady dźwiękowe nagrane kolejno na płycie. Rozwiązuj te zadania po wysłuchaniu przykładów. Zadania te oznaczone są .
3. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
100 punktów

Życzymy powodzenia!

**Wypełnia zdający
przed rozpoczęciem pracy**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--	--

**KOD
ZDAJĄCEGO**

Zadanie 1. (1 pkt)

Zestaw nazwy instrumentów z epokami, dla których były one charakterystyczne. W tym celu przyporządkuj cyfrom po jednej literze.

1. fidel	A. barok
2. kithara	B. średniowiecze
3. fortepian	C. romantyzm
	D. antyk

1.	
----	--

2.	
----	--

3.	
----	--

Zadanie 2. (3 pkt)

Poniżej podano listę kompozytorów:

R. Schumann, N. Paganini, P. Czajkowski, J. Brahms, F. Mendelssohn-Bartholdy.

A. Wybierz z listy nazwisko kompozytora, który nie napisał żadnej symfonii.

.....

B. Wybierz z listy nazwisko kompozytora, którego pierwsza symfonia została określona przez krytykę muzyczną jako "dziesiąta symfonia Beethovena".

.....

C. Wybierz z listy nazwisko kompozytora, który w finale swojej ostatniej symfonii *Reformacyjnej* wprowadził chorał *Ein feste Burg ist unser Gott* i opracował go w sposób fugowany.

.....

Zadanie 3. (2 pkt)

Georg Friedrich Händel ponad połowę swojego życia spędził w Anglii. Podaj dwie cechy twórczości Händla, które wskazują na związki kompozytora z kulturą angielską.

1.
.....

2.
.....

Zadanie 4. (4 pkt)

Poniżej przedstawiono trzy przykłady dawnych notacji.

A. Wybierz spośród podanych terminów odpowiednie nazwy notacji i wpisz je pod właściwymi ilustracjami.

neumatyczna diastematyczna, tabulaturowa, neumatyczna cheironomiczna, menzuralna

Przykład 1.

Przykład 2.

Przykład 3.

B. Podaj, który z pokazanych na ilustracjach typów notacji uwzględni specyfikę wykonawstwa instrumentalnego.

Zadanie 5. (2 pkt)

Rozstrzygnij, czy poniższe zdania są w pełni prawdziwe czy fałszywe. W tym celu obok każdego zdania wpisz słowo *prawda* lub *falsz*.

A.	Jedną z najbardziej charakterystycznych technik kompozytorskich w muzyce baroku jest basso continuo, określane różnymi terminami, na przykład: basso ostinato, bas cyfrowany, General-bas.	
B.	Geneza basso continuo wiąże się z rezygnacją z typowej dla polifonii zasady równorzędnego traktowania wszystkich głosów na rzecz eksponowania dwóch głosów skrajnych – sopranu i basu.	

Zadanie 6. (3 pkt)

Poniżej przedstawiono fragment utworu, w którym zastosowano technikę *fauxbourdon*.

The image shows a musical score for a vocal line and a basso continuo line. The vocal line is in G major and contains the lyrics "spi-ri-tus me-us in". The basso continuo line is in G minor, indicated by a flat sign above the staff, and features a repeating rhythmic pattern of eighth notes, characteristic of the fauxbourdon technique. The score is divided into measures, with a measure number "20" visible at the end of the first system.

A. Wyjaśnij, na czym polega ta technika.

.....

.....

B. Podaj nazwę szkoły kompozytorskiej, z którą wiąże się powstanie tej techniki.

.....

C. Wymień nazwisko polskiego kompozytora, który stosował tę technikę.

.....

Zadanie 7. (1 pkt)

Termin *opera werystyczna* nawiązuje znaczeniowo do charakterystycznego dla schyłku XIX wieku nurtu w literaturze. Podaj nazwę tego nurtu.

.....

Zadanie 8. (3 pkt)

Poniżej wymieniono sześć form instrumentalnej muzyki baroku.

Wybierz spośród nich:

- A. formy oparte na wariacjach ostinatowych
- B. formy oparte na imitacji ścisłej
- C. formy figuracyjne.

preludium, chaconne, fuga, toccata, passacaglia, kanon

A. Formy ostinatowe:

B. Formy oparte na imitacji ścisłej:

C. Formy figuracyjne:

Zadanie 9. (3 pkt)

Zapoznaj się z fragmentami zapisu dwóch utworów, a następnie wykonaj polecenia A, B i C.

Przykład 1.

Example 1 shows a musical score with a vocal line and a lute accompaniment. The lyrics are: "To - da mi - vi - da hos a - me. Si me a - Y - por - siem - - pre - hos a - ma - re. - ma - ys - yo - - no - lo - se."

Przykład 2.

Example 2 shows a musical score with four different vocal parts (Soprano, Alto, Tenor, Bass) and a lute accompaniment. The lyrics are: "Et in terra pax hominibus bonae".

A. Wskaż, który z tych przykładów jest charakterystyczny dla stylu palestrinowskiego.

.....

B. Wymień cechę tego stylu, widoczną we wskazanym przez siebie przykładzie.

.....

C. Podaj w którym ośrodku włoskiego renesansu styl ten się rozwinął.

.....

Zadanie 10. (3 pkt)

Poniżej podano opisy trzech technik kompozytorskich XX w. W każdym zdaniu pojawił się jeden błąd. Popraw zdania, przekreślając błędną informację i wpisz nad lub pod przekreśleniem jedno właściwe określenie, nazwisko lub tytuł.

- A. *Preparacja fortepianu, wprowadzona w połowie XX w. przez amerykańskiego kompozytora Oliviera Messiaena, polegała na umieszczaniu na strunach lub pomiędzy nimi kawałków papieru, metalu, korka czy innych materiałów, które zmieniają barwę instrumentu.*
- B. *Jednym z najwybitniejszych przedstawicieli aleatoryzmu w muzyce polskiej jest Witold Lutosławski, który po raz pierwszy wprowadził tę technikę w „Koncercie na orkiestrę”.*
- C. *Teatr instrumentalny to gatunek będący połączeniem koncertu i spektaklu, w którym elementy wizualne są podporządkowane efektom dźwiękowym.*

Zadanie 11. (4 pkt)

A. **Opisz, czym charakteryzuje się w muzyce polski styl narodowy.**

.....

.....

.....

.....

B. **Przedstaw różne przejawy stylu narodowego na przykładzie utworów trzech, dowolnie wybranych kompozytorów polskich. Utwory dobierz w taki sposób, aby ich cechy narodowe dotyczyły różnych aspektów dzieła muzycznego.**

1.
-
-
2.
-
-
3.
-
-

Zadanie 12. (4 pkt)

Zapoznaj się z fragmentem przedmowy C. M. Webera do partytury opery *Wolny strzelec*.

Musiałem szukać najbardziej charakterystycznych tonów i barw dźwiękowych dla tych dwóch pierwiastków (tj. życia łąwieckiego i demonicznych mocy) i wprowadzić je nie tylko tam, gdzie je zaznacza autor libretta, lecz i tam, gdzie mogły wywołać właściwy efekt [...]. Łatwo mogłem znaleźć barwę dźwiękową w instrumentacji dla odmalowania lasu i życia łąwieckiego, lecz trudność tkwiła w tym, by znaleźć nowe melodie dla waltorni, a utrzymać je w najprostszej i ludowej formie. [...] Słowa «wpadłem w sidła ciemnych duchów» wskazały mi, jaki zasadniczy ton należy nadać całej operze. Jak najczęściej musiałem słuchaczom przypominać owe ciemne moce za pomocą barwy i melodii [...]. Długo zastanawiałem się nad wyborem środków technicznych dla odmalowania nastroju grozy – oczywiście, że musiały to być ciemne i ponure barwy dźwiękowe, a więc najniższe rejestry skrzypiec, wiol i basów, a zwłaszcza niskie tony klarnetów, żalosne dźwięki fagotów, najniższe tony waltorni i głuche uderzenia kotłów.

A. Na podstawie słów kompozytora wskaż trzy typowo romantyczne cechy tej opery.

1.
.....
2.
.....
3.
.....

B. Wybierz jedną ze wskazanych w punkcie A cech i podaj przykład opery z drugiej połowy XIX wieku, do której można ją odnieść.

Cecha nr:

Kompozytor:

Tytuł opery:

Zadanie 13. (1 pkt)

Podaj termin, którego używa się dla nazwania opisanego poniżej zjawiska muzycznego.

Współbrzmienie kilku lub kilkunastu sąsiadujących ze sobą dźwięków skali.

.....

Zadanie 14. (3 pkt)

W historii muzyki funkcjonuje termin *sztuczki niderlandzkie*.

A. Podaj, do jakiej epoki i szkoły kompozytorskiej odnosi się ten termin.

.....

B. Wyjaśnij znaczenie terminu *sztuczki niderlandzkie* oraz podaj jeden ich przykład.

.....

.....

Zadanie 15. (3 pkt) 🎧

Przeczytaj polecenia A, B, C, a następnie wysłuchaj czterech przykładów dźwiękowych. Dwa z nich utrzymane są w tym samym stylu muzycznym i zostały napisane przez tego samego kompozytora.

A. Podkreśl numery dwóch przykładów, które reprezentują ten sam indywidualny styl kompozytorski.

1. 2. 3. 4.

B. Wybierz z listy i podkreśl nazwisko tego kompozytora, który jest twórcą wskazanych przykładów muzycznych w tym samym stylu.

J. S. Bach, L. van Beethoven, J. Brahms, F. Mendelssohn-Bartholdy, W. A. Mozart

C. Podkreśl numer przykładu, w którym występuje inna niż w pozostałych faktura.

1. 2. 3. 4.

Zadanie 16. (4 pkt) 🎧

Wysłuchaj fragmentów dwóch utworów, dla których inspiracją był folklor góralski.

A. Wybierz z listy i wpisz obok numerów przykładów nazwiska kompozytorów, którzy są autorami wysłuchanej muzyki.

F. Chopin, H.M. Górecki, S. Moniuszko, K. Szymanowski

Przykład 1.

Przykład 2.

B. W każdym z przykładów kompozytor w odmienny sposób nawiązuje do muzyki góralskiej. Wskaż charakterystyczny element, który w danym przykładzie pozwala rozpoznać to nawiązanie.

Przykład 1.

Przykład 2.

Zadanie 17. (6 pkt)

Przeczytaj uważnie treść zadania i zaplanuj „muzyczną wycieczkę” do Włoch.

A. Wskaż trzy miasta, ważne ośrodki muzyki włoskiego renesansu i/lub baroku, które powinny znaleźć się na jej trasie.

.....

B. Wybierz jeden ze wskazanych powyżej ośrodków i podaj dwa, reprezentatywne dla niego nazwiska kompozytorów renesansu lub baroku. Wymień po jednym tytule ich dzieł, których chciałbyś wysłuchać podczas wieczoru muzycznego.

Ośrodek:

1. Kompozytor:

Tytuł:

2. Kompozytor:

Tytuł:

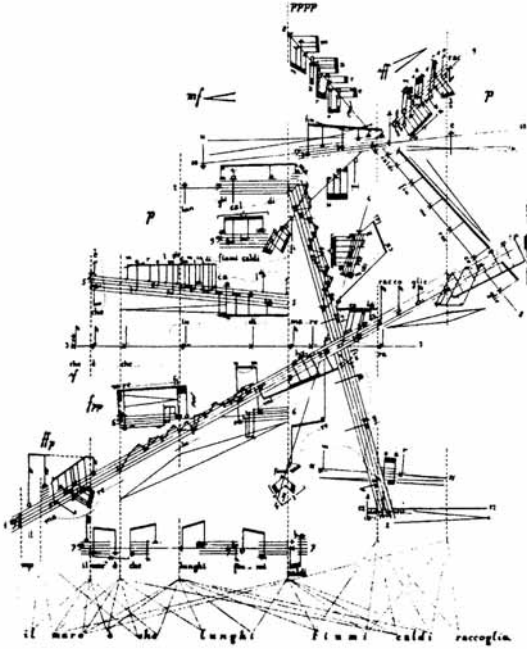
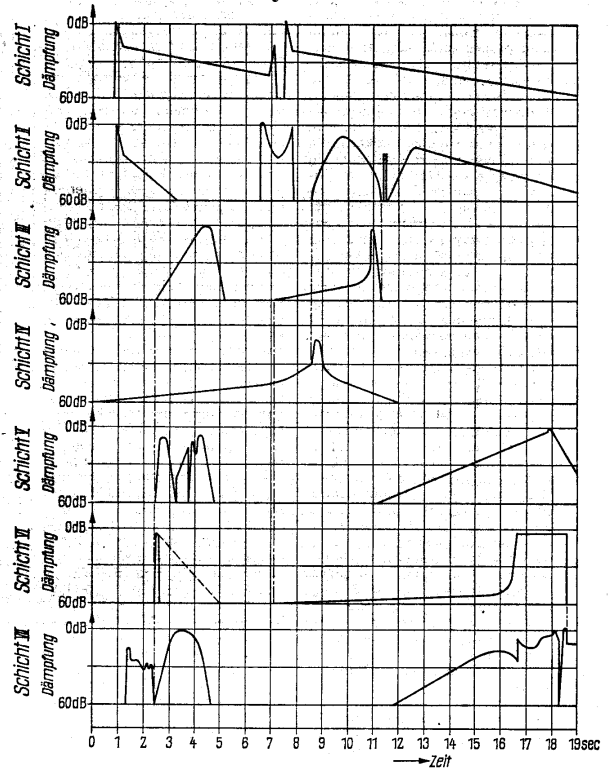
C. Zaproponuj tytuł tego wieczoru muzycznego. Tytuł powinien nawiązywać do wskazanego przez siebie repertuaru.

.....

.....

Zadanie 18. (4 pkt)

Poniżej znajdują się trzy fragmenty współczesnych zapisów muzycznych.

Przykład 1.**Przykład 2.****Przykład 3.**

A. Podaj, który z przykładów jest zapisem utworu elektronicznego.

.....

B. Wyjaśnij znaczenie terminów: *muzyka konkretna* oraz *muzyka elektroniczna*.

Muzyka konkretna:

.....

.....

Muzyka elektroniczna:

.....

.....

.....

C. Wskaż dwudziestolecie, w którym pojawiła się *muzyka konkretna*.

1920 - 1940

1940 - 1960

1960 - 1980

1980 - 2000

Zadanie 19. (3 pkt)

Poemat symfoniczny jest charakterystycznym gatunkiem muzyki drugiej połowy XIX w.

A. Podaj nazwisko kompozytora, któremu przypisuje się stworzenie pierwszego poematu symfonicznego.

.....

B. Podaj nazwisko kompozytora, reprezentującego czeską szkołę narodową, którego cykl sześciu poematów symfonicznych stał się reprezentatywnym przykładem tego gatunku.

.....

C. Podaj wspólny tytuł wspomnianego wyżej cyklu poematów.

.....

Zadanie 20. (6 pkt)

A. Podaj nazwę aparatu wykonawczego stosowanego przez J. Haydna w symfoniach i przedstaw skład tego zespołu.

.....

.....

.....

.....

B. Podaj dwie wybrane innowacje, jakie do obsady orkiestry wprowadzał w swych symfoniach L. van Beethoven.

1.
-
2.
-

C. Podaj dwie wybrane innowacje (inne od Beethovenowskich), jakie do składu orkiestry wprowadzał w swych symfoniach G. Mahler.

1.
-
2.
-

Zadanie 21. (2 pkt)

A. Podaj, jaka słynna impreza muzyczna odbywa się co roku w teatrze operowym w Bayreuth.

.....

B. Podaj tytuł dzieła składającego się z czterech dramatów muzycznych, które zainaugurowało działalność tej sceny.

.....

Zadanie 22. (4 pkt)

Początek epoki baroku związany jest z działalnością tzw. *Cameraty florenckiej*.

A. Wyjaśnij, co oznacza ten termin.

.....

.....

.....

.....

B. Określ rolę, jaką odegrała *Camerata florencka* i wskaż dwie cechy muzyki tworzonej przez jej członków.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 23. (2 pkt)

Twórczość Aleksandra Puszkina wielokrotnie stanowiła inspirację dla kompozytorów rosyjskiej szkoły narodowej. Wymień dwie opery kompozytorów rosyjskich, których libretta oparte są na motywach dzieł tego poety.

	Kompozytor	Tytuł opery
1.		
2.		

Zadanie 24. (2 pkt)

Poniżej wymieniono tytuły pieśni oraz nazwiska ich twórców. Przyporządkuj po jednym tytule do każdego nazwiska kompozytora.

1. Karol Szymanowski
2. Fryderyk Chopin
3. Stanisław Moniuszko
4. Wacław z Szamotuł

- A. *Życzenie*
- B. *Już się zmierzcha*
- C. *Mów do mnie jeszcze*
- D. *Allah Akbar*
- E. *Znasz li ten kraj*

1.	
----	--

2.	
----	--

3.	
----	--

4.	
----	--

Zadanie 25. (2 pkt)

W drugiej połowie XIX wieku rozpoczął się proces wyczerpywania się możliwości systemu harmoniki funkcyjnej dur-moll. Podaj nazwiska dwóch kompozytorów przełomu XIX i XX wieku lub XX wieku, którzy w odmienny sposób odchodzili od tonalności dur-moll i wskaż stosowane przez nich nowe sposoby organizacji systemu dźwiękowego.

1.

.....

2.

.....

Zadanie 26. (3 pkt)

Uzupełnij zdania, wpisując odpowiednie fakty dotyczące biografii i twórczości W. A. Mozarta.

A. *W. A. Mozart przebywając w pełnił obowiązki koncertmistrza kapeli arcybiskupa Colloredo.*

B. *Zainspirowany kunsztem wirtuoza klarnetu Antona Stadlera skomponował słynny utwór w tonacji*

C. *Mozart wyjechał na stałe do Wiednia w roku i przebywał w tym mieście dziesięć lat, aż do śmierci.*

Zadanie 27. (3 pkt)

Wyjaśnij znaczenie poniższych terminów, opisując zwięźle technikę kompozytorską charakterystyczną dla danego typu mszy.

Msza przeimitowana:

.....
.....
.....

Msza tenorowa:

.....
.....
.....

Msza parodiowana (missa parodia):

.....
.....
.....

Zadanie 28. (2 pkt)

A. Wymień trzy cykliczne gatunki muzyki instrumentalnej, reprezentatywne dla epoki klasycyzmu.

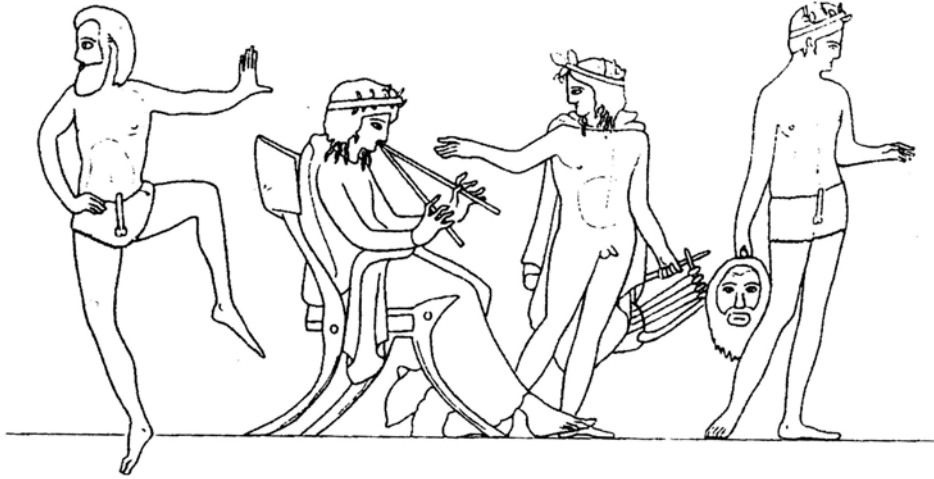
.....

B. Podaj wspólną cechę wskazanych w punkcie A gatunków, biorąc pod uwagę ich formę.

.....
.....

Zadanie 29. (3 pkt)

Poniżej ukazany jest fragment malowidła pochodzący z greckiej wazy z końca V w. p.n.e.

A. Podaj nazwę rodzaju literackiego, z którym w starożytnej Grecji łączyły się widoczne na ilustracji aktywności artystyczne.

.....

B. Wymień trzy, ukazane na ilustracji rodzaje aktywności artystycznej.

1.

2.

3.

C. Podaj termin, którym określa się cechę sztuki starożytnej Grecji wynikającą z połączenia w jedną, nierozzerwalną całość różnych rodzajów aktywności artystycznej.

.....

Zadanie 30. (14 pkt)

Zaprojektuj repertuar płyty, który odzwierciedlałby trzy tendencje typowe dla muzyki fortepianowej pierwszej połowy XIX wieku (wystarczy, jeśli przykładem dla każdej tendencji będzie jeden utwór). Zaproponuj tytuł płyty adekwatny do prezentowanych na niej utworów lub nazwiska pianisty, który mógłby być ich wykonawcą. Napisz następnie krótkie omówienie wytypowanego repertuaru do książeczki programowej towarzyszącej nagraniu.

BRUDNOPIS